

Τέχνη & Φύση σε Ανοιχτό Διάλογο

Ένα Υπαίθριο Μουσείο Τέχνης και Πολιτισμού στο Κόδρα

1. Όραμα

Η πρόταση «Τέχνη & Φύση σε Ανοιχτό Διάλογο» οραματίζεται το πρώην στρατόπεδο Κόδρα ως ένα **σύγχρονο ευρωπαϊκό πάρκο τέχνης και πολιτισμού**, όπου η φύση, η δημιουργικότητα και η κοινωνική ζωή συνυπάρχουν σε ισορροπία.

Στο πνεύμα του *New European Bauhaus* και αντλώντας έμπνευση από τον ιστορικό θεσμό του «**Πεδίου Δράσης Κόδρα**», ο χώρος επαναπροσδιορίζεται ως **υπαίθριο μουσείο και πολιτιστικό τοπίο**, που προσφέρει καθημερινή ανάπαυλα, έμπνευση και συμμετοχικές εμπειρίες για όλους.

Το Κόδρα καλείται να αποτελέσει **έναν νέο πολιτιστικό προσορισμό για τη Θεσσαλονίκη** — έναν χώρο περιπάτου, περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, καλλιτεχνικής έκφρασης και πολιτιστικού τουρισμού. Ένα πάρκο ανοιχτό, ελεύθερο και συμπεριληπτικό, που λειτουργεί ως σημείο αναφοράς για κατοίκους, επισκέπτες και δημιουργούς.

2. Το Μονοπάτι Τέχνης και Φύσης

Στον πυρήνα της πρότασης βρίσκεται η δημιουργία ενός **δικτύου διαδρομών και θεματικών σταθμών** — ενός «Μονοπατιού Τέχνης και Φύσης» που ενοποιεί τον χώρο και καλεί τον επισκέπτη να βιώσει το Κόδρα με όλες τις αισθήσεις.

Η φιλοσοφία της παρέμβασης παραπέμπει στις υπαίθριες εγκαταστάσεις της **Serpentine Gallery στο Λονδίνο**, όπου η τέχνη ενσωματώνεται αρμονικά στο φυσικό περιβάλλον. Με ήπιες παρεμβάσεις και φυσικά υλικά (χώμα, πέτρα, ξύλο, ανακυκλωμένα σύνθετα), δημιουργούνται **μονοπάτια περιπάτου, υπαίθριοι εκθεσιακοί χώροι και σημεία συνάντησης**, που προσκαλούν τον επισκέπτη να κινηθεί, να αναπνεύσει, να στοχαστεί και να συμμετάσχει.

Κατά μήκος της διαδρομής διαμορφώνονται θεματικοί «**σταθμοί εμπειρίας**»:

1. **Στάση Θέασης** – με πανοραμική θέα προς τον Θερμαϊκό, καθιστικά και σήμανση για τη φυσική και ιστορική ταυτότητα του τόπου.
2. **Στάση Δημιουργίας** – υπαίθρια εργαστήρια για παιδιά και ενήλικες, residencies νέων καλλιτεχνών και συμμετοχικές δράσεις.
3. **Στάση Εμπνεύσεων** – υπαίθρια έργα τέχνης, γλυπτά και εφήμερες εγκαταστάσεις, ανανεούμενες κάθε χρόνο.
4. **Στάση Ησυχίας** – σκιασμένα σημεία ανάπαυλας με ήχους της φύσης, φυτεύσεις και pergolas.
5. **Στάση Συνάντησης** – ανοικτός χώρος για πολιτιστικές δράσεις, μικρές συναυλίες, προβολές, θεματικές αγορές ή pop-up καφέ.

3. Πολιτισμός, Αναψυχή και Κοινότητα

Πέρα από τη διαρκή λειτουργία του ως πάρκου, το Κόδρα μπορεί να φιλοξενεί **τακτικά πολιτιστικά γεγονότα**: υπαίθριες συναυλίες, καλλιτεχνικά δρώμενα, εκθέσεις, περιβαλλοντικά workshops, ακόμη και βραδιές προβολών ή performance art.

Κάθε **πρώτο Σαββατοκύριακο του μήνα** προτείνεται η διοργάνωση μιας **υπαίθριας αγοράς τέχνης και χειροτεχνίας**, όπου δημιουργοί, τοπικοί παραγωγοί και μικρές επιχειρήσεις θα μπορούν να παρουσιάζουν έργα και προϊόντα τους, αναδεικνύοντας την έννοια της **δημιουργικής οικονομίας**.

Ο χώρος ενισχύει έτσι τη **βιώσιμη αναψυχή**, την **τοπική επιχειρηματικότητα** και τη **συμμετοχή των πολιτών**, χωρίς να διαταράσσει την ισορροπία του φυσικού περιβάλλοντος.

4. Σύνδεση με τις Αξίες του New European Bauhaus

Η πρόταση ενσωματώνει πλήρως το τρίπτυχο του NEB:

- **Βιωσιμότητα**: χρήση φυσικών και ανακυκλώσιμων υλικών, ανάδειξη του φυσικού τοπίου, ήπια φωτιστικά και υποδομές χαμηλής ενεργειακής κατανάλωσης.
- **Αισθητική**: σύγχρονη αρχιτεκτονική γλώσσα, αρμονία με το περιβάλλον, χώρος που εμπνέει δημιουργικότητα και αναστοχασμό.
- **Συμπερίληψη**: προσβασιμότητα για όλους, συμμετοχικός σχεδιασμός, ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής και της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

5. Υλοποίηση και Εφικτότητα

Η πρόταση είναι **ρεαλιστική και οικονομικά βιώσιμη**, με δυνατότητα υλοποίησης σε διαδοχικές φάσεις:

1. **Φάση 1**: καθαρισμός και σηματοδότηση των κύριων διαδρομών, πιλοτική δημιουργία δύο σταθμών (Θέσης και Δημιουργίας).
2. **Φάση 2**: τοποθέτηση πρώτων υπαίθριων έργων, διαμόρφωση σταθμών Εμπνεύσεων και Ησυχίας.
3. **Φάση 3**: ανάπτυξη υποδομών για εκδηλώσεις, αγορές και pop-up καφέ.

Οι παρεμβάσεις θα σχεδιαστούν σε συνεργασία με **την Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, τον Δήμο Καλαμαριάς, τη Σχολή Καλών Τεχνών ΑΠΘ** και άλλους φορείς πολιτισμού.

Η χρηματοδότηση μπορεί να προέλθει από **ευρωπαϊκά προγράμματα (Interreg, NEB, Creative Europe)**, καθώς και από συνεργασίες με ιδρύματα, πανεπιστήμια και ιδιωτικούς υποστηρικτές.

6. Αναμενόμενος Αντίκτυπος

- **Πολιτιστικός:** αναβίωση του θεσμού του «Πεδίου Δράσης Κόδρα» και ανάδειξη της Θεσσαλονίκης ως κόμβου σύγχρονης τέχνης στη Νοτιοανατολική Ευρώπη.
- **Περιβαλλοντικός:** διατήρηση και ανάδειξη του φυσικού οικοσυστήματος ως χώρου αναψυχής και εκπαίδευσης.
- **Κοινωνικός:** ενίσχυση της τοπικής ταυτότητας και του ανήκειν, δημιουργία ενός χώρου συνάντησης για όλες τις ηλικίες.
- **Οικονομικός:** προσέλκυση επισκεπτών και πολιτιστικού τουρισμού, ενεργοποίηση της τοπικής δημιουργικής οικονομίας.

Συνοπτικά Στοιχεία

Τύπος παρέμβασης: Υπαίθριο μουσείο τέχνης και πολιτισμού

Πεδίο εφαρμογής: 340 στρέμματα πρώην στρατοπέδου Κόδρα

Χαρακτήρας: ήπιες, αναστρέψιμες παρεμβάσεις στο τοπίο

Υλικά: φυσικά, ανακυκλώσιμα, τοπικά

Κόστος: χαμηλό – υλοποίηση ανά φάση

Αξίες NEB: Βιωσιμότητα – Αισθητική – Συμπερίληψη

